

WERKGEVERSAANSPRAKELIJKHEID IN HET BETAALD VOETBAL

Op 3 februari 2023 wees de KNVB-arbitragecommissie voor het eerst vonnis in een geschil over werkgeversaansprakelijkheid. Profvoetballer Labyad vorderde bijna 900.000 euro schadevergoeding van werkgever AFC Ajax N.V., vanwege een kruisbandblessure die hij opliep tijdens een voetbaltraining. De arbitragecommissie wijst zijn vordering af. Met een analyse van deze uitspraak bespreek ik waarmee (de aansprakelijkheidsverzekeraar van) een betaald voetbalorganisatie rekening moet houden als het aankomt op dergelijke aansprakelijkheidsclaims. Daarbij ga ik dieper in op enkele relevante componenten van zorgplichtschending die de arbitragecommissie niet bespreekt.

Wat was de situatie? Labyad nam deel aan een trainingsprogramma, bestaande uit drie rondes beenspiertraining gevolgd door vijf verschillende vormen van veldtraining. Tijdens

het laatste trainingsonderdeel, een partijvorm '10 tegen 10' schermde Labyad de bal af, maar verstapte zich daarbij en liep knieletsel op. Direct na dit voorval kwam medische hulp, maar een knieoperatie bleek

Werkgever moet aantonen dat hij alles heeft gedaan om schade te voorkomen

noodzakelijk voor optimaal herstel. Hierdoor leed Labyad inkomensverlies, en moest hij (medische) kosten maken die verband hielden met zijn herstel. Labyad stelde Ajax aansprakelijk voor deze schade op grond van artikel 7:658 BW.

Een strenge zorgplicht voor werkgevers

De arbitragecommissie geeft voorafgaand aan de beoordeling van deze vordering het juridische kader weer. Op grond van artikel 7:658 lid 2 BW is een werkgever tegenover zijn werknemer aansprakelijk voor arbeidsgerelateerde letselschade, tenzij de werkgever aantoont dat hij aan zijn zorgplicht heeft voldaan (of dat er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer). De zorgplicht staat omschreven in lid 1 van dit artikel en bepaalt dat de werkgever de werkplek op zodanige wijze moet

inrichten en voor het verrichten van de arbeid zodanige maatregelen moet treffen en aanwijzingen moet geven als redelijkerwijs nodig is om te voorkomen dat de werknemer schade lijdt. De bewoording van dit artikel brengt mee dat de werknemer niet hoeft te bewijzen dat de werkgever zijn zorgplicht heeft geschonden. Het is aan de werkgever om aan te tonen dat hij er alles aan heeft gedaan wat redelijkerwijs mogelijk was om de schade te voorkomen. Dit is een vergaande zorgplicht waarvan niet snel mag worden aangenomen dat daaraan is voldaan. Anderzijds beoogt het geen absolute waarborg tegen arbeidsongevallen te creëren. Wat redelijkerwijs van een werkgever mag worden verwacht, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Maatstaven hiervoor zijn te vinden in Arbowetgeving en in jurisprudentie. In de jurisprudentie wordt bij het bepalen van wat redelijkerwijs van de werkgever mag worden verwacht, rekening gehouden met de aard van de werkzaamheden, de kenbaarheid van het mogelijke gevaar, de verwachte onoplettendheid van de werknemer, de ernst van de mogelijke gevolgen en de bezwaarlijkheid van het treffen van maatregelen (HR: *Bayar/Wijnen*, vgl. het *Kelderluik*-arrest).

Een nuancering ten aanzien van deze zorgplicht is op zijn plaats. Het enkele feit dat sommige gezondheidsrisico's inherent zijn aan bepaalde arbeidsomstandigheden, maakt bij verwezenlijking van die risico's nog niet dat er sprake is van schending van de zorgplicht. Daarvan kan pas sprake zijn wanneer de werkgever voorzorgsmaatregelen had kunnen en had moeten treffen, maar dat heeft nagelaten. Voor sportwerkgevers betekent dit dus dat het optreden van een blessure onder werktijd niet vanzelfsprekend het gevolg is van een zorgplichtschending door de werkgever.

Maatregelen en aanwijzingen

Ajax voert in de procedure verschillende maatregelen aan, waarmee zij stelt aan haar zorgplicht te hebben voldaan: voorafgaand aan de training heeft zij een instructie over die training gegeven, ze heeft een gekwalificeerde (medische) staf,

het trainingsveld voldoet aan de daaraan te stellen eisen, er is een adequate warming-up geweest en er is een *mental coach* beschikbaar. Labyad voert in reactie hierop onder andere aan dat een knieblessure een veelvoorkomend risico is onder

spelers en dat Ajax daarom haar spelers consequent en dringend had moeten instrueren om de nodige voor-

zichtigheid te betrachten. Hij voegt daaraan toe dat dit ten aanzien van hem nog meer geldt, nu hij al eens eerder een knieblessure had gehad en hij, gezien zijn aflopende contract, onder druk stond om te presteren.

Labyads standpunt verdient specifieke aandacht. Het standpunt dat Ajax bij haar spelers consequent zou moeten aandringen op voorzichtigheid tijdens het voetballen, klinkt in eerste instantie tegenstrijdig aan de aard van de topsport en tevens aan de aard van de werkzaamheden. Die aard behelst immers dat atleten lichamelijk tot het uiterste gaan om hun competitieve doel te bereiken. Doe je dat niet, dan kun je geen werknemer zijn bij een topclub. Toch is dit standpunt niet uit de lucht gegrepen. Het vindt steun in jurisprudentie van de Hoge Raad. Voor risico's die niet kunnen worden weggenomen, dient dusdanig gewaarschuwd te worden dat

het naar verwachting risicomijdend gedrag teweeg zal brengen (het *Jetblast*-criterium). Dit geldt ook voor werkgevers, ten aanzien van concrete risico's die voortvloeien uit arbeidsomstandigheden (zie HR: *Bayar/Wijnen*). De waarschuwingsplicht geldt niet voor algemeen bekende risico's. Of, en zo ja welke blessures onder die laatste categorie vallen, is een grijs gebied.

De beoordeling

De arbitragecommissie is van oordeel dat Ajax voldoende maatregelen heeft getroffen en daarmee aan haar zorgplicht heeft voldaan. Het is jammer dat de arbitragecommissie niet onderbouwt waarom de maatregelen afdoende waren. De hiervoor geschetste maatstaven worden niet echt ingevuld, waardoor niet duidelijk blijkt hoe de arbitragecommissie tot deze conclusie komt. Aan het al dan niet bestaan van een waarschuwingsplicht wordt in de beoordeling ook niet expliciet stilgestaan. Hieronder volgt daarom een nadere uitwerking van deze thema's.

Voetbal is een contactsport waarbij het risico op blessures inherent is aan de uitoefening daarvan. Lichte én zware blessures komen vaak voor en iedere speler heeft ze wel eens gehad. De aard van de werkzaamheden en de kenbaarheid van het gevaar van blessures zouden daarom zwaar moeten wegen in de toets of er sprake is van gevaarzettende arbeidsomstandigheden

Een blessure onder werktijd is niet vanzelfsprekend het gevolg van een zorgplichtschending door de sportwerkgever

waarop de werkgever redelijkerwijs had moeten acteren. Bij blessures van bijzondere aard, of onder specifieke arbeidsomstandigheden, zal eerder sprake zijn van een zorgplichtschending dan bij blessures van algemene aard, opgelopen tijdens een standaard trainingsonderdeel. In geval van Labyad, die zich simpelweg verstartte, is terecht geoordeeld dat er geen sprake was van zorgplichtschending. Er valt niet snel in te zien hoe Ajax dit voorval had kunnen voorkomen, aangezien dit op elk willekeurig moment en tijdens elke training had kunnen plaatsvinden.

De arbitragecommissie concludeert ook dat Labyad geen andere rechtens relevante maatregelen of aanwijzingen heeft aangekaart die zijn schade hadden kunnen voorkomen. Daaruit zou men overigens kunnen afleiden dat de plicht voor Ajax om te waarschuwen indien bepaalde risico's niet kunnen worden weggenomen, (rechtens) irrelevant is, omdat dit de schade niet feitelijk kan voorkomen.

Die opvatting deel ik niet. Niet het voorkomen van bepaalde blessures, maar het voldoende informeren over het gevaar daarvan (zodat de werknemer zélf meer voorzichtigheid zal betrachten) is doorslaggevend voor de vraag of aan de waarschuwingsplicht en dus aan de zorgplicht is voldaan. Daarbij moet het wel gaan om een concreet en kenbaar risico dat naar verwachting in zal treden bij een bepaalde

omstandigheid. Clubs doen er verstandig aan om een speler met gevoeligheid voor een specifieke blessure te waarschuwen indien bepaalde werkzaamheden een vergrote kans op het optreden van die blessure meebrengen. Het zou te ver gaan als clubs voor iedere kans op een blessure dusdanig moeten waarschuwen dat daarmee risicomijdend gedrag zou worden bereikt bij de spelers. Dat

Verstandig als club speler met gevoeligheid voor blessure waarschuwt wanneer er een vergrote kans op een blessure is

zou inhouden dat spelers helemaal niet meer zouden werken, aangezien het risico op blessures inherent is aan het werk. In de situatie van Labyad gaat dit kennelijk ook op: een eerder opgelopen knieletsel (van andere aard) en een aflopend spelerscontract maakte niet dat er sprake was van specifieke omstandigheden waaronder Ajax Labyad concreter had moeten waarschuwen en begeleiden.

Conclusie

Sportwerkgevers hebben een strenge zorgplicht jegens hun contractspelers. Zij dienen er rekening mee te houden dat zij moeten aantonen dat aan deze zorgplicht is voldaan. De sportspecifieke aard van de werkzaamheden heeft invloed op de omvang van de zorgplicht. Daarbij bestaat onder bepaalde omstandigheden ook een waarschuwingsplicht voor specifieke letsels die niet te voorkomen zijn. Komt vast te staan dat de club haar zorgplicht heeft geschonden, dan kan zij zich nog van aansprakelijkheid bevrijden door aannemelijk te maken dat het voldoen aan de zorgplicht het optreden van de blessure niet zou hebben voorkomen. ●

Mr. D.A.J. (Diederik) Hulsbergen
De auteur is advocaat Verzekering & Aansprakelijkheid bij Ekelmans Advocaten te Den Haag.

